

МОБІЛЬНІСТЬ У ВИЩІЙ ШКОЛІ: ПОГЛЯД БІБЛІОТЕКАРЯ

Семененко Л.П., Главчева Ю.М.

*Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»,
м. Харків, вул. Червоноправорна, 16. Тел.: 707-63-61,
e-mail: semenenkoL12@gmail.com, glavcheva@khpі.edu.ua*

Принцип мобільності у вищій школі передбачає не лише можливість навчання за кордоном, вивчення досвіду викладання та змісту освіти у вищих навчальних закладах, знання мов, а й комплекс вмінь та навичок користування віддаленими ресурсами у будь-який час у будь-якому місці, мобільними пристроями та сервісами, які вони надають. Технічна база пристроїв та сервісів розвивається швидко, а сервіси, які вони надають, динамічно змінюються і удосконалюються. Оперативно відстежувати появу науково цінних інформаційних ресурсів, ринок технічних засобів та пристроїв, визначати доцільність застосування того чи іншого сервісу, можуть бібліотекари, оскільки вони мають фахову підготовку у формуванні та використанні інформаційних ресурсів, сервісів, володіють навичками аналітико-синтетичної обробки документів та лінгвістичного супроводу генерованих ресурсів. Для швидкого інформування своїх користувачів про нові сервіси та навчання їх застосування бібліотека, як ніхто інший має необхідні ресурси: кадри, програмно-технічне середовище та матеріально-технічну базу. Застосування різних форм групового навчання, зручний час, індивідуальні графіки навчання для окремих користувачів роблять такі заняття популярними та ефективними. Лише семінари бібліотеки щорічно відвідують понад 600 осіб.

Бібліотекари науково-технічної бібліотеки Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» у своїй роботі з обслуговування користувачів керуються принципами: повноти, оперативності, доступності, диференційованого підходу у обслуговуванні читачів; прагнуть максимально повно задовольнити читацькі запити.

Наша робота спрямована на удосконалення існуючих та пошук нових форм і методів роботи, що стало можливим лише завдяки постійній підтримці інноваційного клімату в колективі. Система управління спрямовується на перебудову професійного мислення, розвиток творчої ініціативи співробітників. Підтримуючи розвиток університетських свобод, розвиток методів навчання, заснованих на інтересах студентів, ми активно приєдналися до реалізації гасла «від навчання — до освіти; від навчання, заснованого на програмі, — до освіти на базі спільного рішення проблем». Намагаємося виявляти нові ідеї, підтримувати систему електронної освіти на основі концепції відкритості.

Пріоритетними напрямками роботи бібліотеки є: формування комплексу власних електронних наукових та навчальних ресурсів, підвищення рівня та оперативності бібліотечно-бібліографічного та інформаційного обслуговування всіх категорій читачів, забезпечення доступу користувачам бібліотеки, незале-

жно від їх місця роботи, навчання та проживання, як до традиційних документів з фонду, так і до інформації, що існує виключно в електронній формі.

Максимально реалізувати увесь комплекс завдань бібліотеки можливо лише за умови розширення співпраці з іншими бібліотеками та науковими установами, оскільки це дозволяє залучити додаткові інформаційні та документні ресурси на умовах взаємовигідного партнерства, тому бібліотека ініціює участь у роботі міжнародних організацій та їх проектів.

Завдяки високому рівню якості власних інформаційних продуктів та сервісів бібліотека стала членом п'яти міжнародних організацій, залучена до реалізації одинадцяти корпоративних проектів. Доступ лише до баз даних 9 міжнародних та регіональних корпоративних проектів забезпечує користувачам бібліотеки оперативний пошук релевантної інформації, формування списків джерел із власних ресурсів та ресурсів партнерів по корпоративній взаємодії загальним обсягом понад 14 млн. записів; електронну доставку документів з ресурсів близько 700 бібліотек та наукових установ України та зарубіжжя. Щорічно до світових авторитетних наукових ресурсів забезпечується понад 20 сесій тимчасового доступу.

Для забезпечення комфортного доступу користувачам бібліотеки до документних та електронних фондів упроваджуються та розвиваються сервіси бібліотеки:

- попереднє замовлення та бронювання видань;
- перегляд та друк інформації з електронного формуляру;
- електронна книговидача;
- електронна доставка документів;
- хмарні сервіси від Microsoft (Office 365);
- дистанційний курс «Куратор змісту» (разом з проблемною лабораторією дистанційного навчання НТУ «ХП»);
- модуль «Книгозабезпеченність» автоматизованої системи ІРБІС-64 та інші.

Додаткові зручності отримали користувачі бібліотеки завдяки упровадженню єдиної картки читача бібліотек вищих навчальних закладів м. Харкова (надає право безкоштовного користування ресурсами 24 бібліотек учасниць проекту), профілям бібліотеки у соціальних мережах: Facebook, Twitter, Pinterest, ВКонтакте, інтеграції інформації про 900 науковців НТУ «ХП» до реєстру вчених України Системи наукометричного моніторингу суб'єктів наукової діяльності, інтеграції ресурсів університету до світових авторитетних наукових баз даних та спеціалізованих каталогів.

Динамічно розвиваються ресурси бібліотеки: електронний каталог — близько 500 тис. записів; інституційний репозитарій — понад 13 тис. документів; повнотекстові бази даних — понад 8 тис. документів (доступні зареєстрованим користувачам за авторизацією відповідно до законодавства про авторське право). Web-сайт <http://library.kpi.kharkov.ua> щорічно відвідують понад 115 тис. зовнішніх користувачів, завантажують близько 350 тис. документів.